

MENTOVICH FERENC (1819–1879): BRASSAINAK¹

**Digitalizálták a Magyar Tudománytörténeti Intézet munkatársai,
Gazda István vezetésével.**

Ön azon polémiájában, melyet e lapok hasábjain Szemere Miklós ellen lejárattott, a számos sújtás és zsinórozás közt, melyek miatt – közbevetőleg legyen mondva – ön műveiben néha a posztó színe is alig kivehető, a következő passzusban: „Moleschott és Boswel-je Mentovich az eszmék létét tagadják”, Moleschottnak és nekem is juttatott egy kis sújtást. Ha ez Moleschottnak valahogy tudomására jönne, bizonyára önnek is azt felelné, mit hasonló megtámadásért báró Liebig Justusnak felelt, ti. visszautasítván azt, ellene óvást jelentene. Én is mint Moleschott Boswel-je ezennel ünnepélyesen kijelentem önnek, b. Liebig Justus visszhangjának, miképp sem szóval, sem írásban nem adtam alkalmat arra, hogy az eszmék létezését tagadók közé soroztassam. Ha ön netalán egyebet akart mondani, s azon különbségre céloz, mely az eszmék – nem létezését – de eredetét illetőleg az én s – úgy látszik – az ön meggyőződése közt van: legyen szabad azon észrevételt kockáztatnom, miszerint a meggyőződést csak úgy törökösen, zsinórozással nem lehet elfojtani. Marosvásárhelyt, 1861. december 18.²

¹ Forrás: Mentovich Ferenc: Brassainak. Szépirodalmi Figyelő, 1861. 8. sz.

² Miután az eszmék létezését lapunk – mely nem általános bölcsészeti – nem vitatja, csupán egyszerűen fölteszi: közöljük e rövid önvédelmet, de anélkül, hogy e tárgyban hosszabb vitára lapunkban tért engedhetnénk, s az egy szóból támadt polémiát ezennel bezártnak tekinteni kérjük. – Szerk.